

Tilburg, 24 oktober 2011

Gemeente Tilburg
College van B en W
Postbus 90155
5000 LH TILBURG

Ons kenmerk: 1821/AvdB/MM/Wmo
Onderwerp: Advies betreffende het beleidsvoornemen tot hervorming van de voorziening Hulp bij het Huishouden: nota "Thuis in Tilburg, Persoonlijke Dienstverlening aan Huis".

Geacht College,

Op basis van de concept-nota "Thuis in Tilburg, Persoonlijke Dienstverlening aan Huis vanaf 1 januari 2013" welke wij op 27 september 2011 per e-mail ontvingen, doen wij u hiernavolgend gevraagd advies toekomen. Voorafgaand aan deze nota is de adviesraad op 22 september 2011 ambtelijk op hoofdlijnen geïnformeerd.

De Wmo Adviesraad erkent uw uitgangspunt, dat nieuwe financiële kaders vragen om hervorming van Hulp bij Huishouden en een 'doel(groep)gericht' beleid. Stelliger nog ondersteunen wij uw uitgangspunt dat kwetsbare Tilburgers geen kind van de rekening mogen worden en dat het principe van 'de sterkste schouders de zwaarste lasten' van toepassing blijft¹. Tegen deze achtergrond heeft de adviesraad uw uitwerkingsvoornemens bezien.

De Wmo Adviesraad heeft veel waardering voor de aandacht die u geeft aan de kanteling van 'Awbz-denken' naar 'Wmo-denken' in een heldere beschrijving van voornemens: optimalisering klantregie, laagdrempelig en vraaggericht, ontbureaucratisering, verbinding naar aanpalend beleid Wwnv, ontstapeling en 'klussencheques'. Daarmee ligt de uitwerking in lijn met het Wmo beleidskader 'Vitaliteit en Veerkracht' en ondersteunt de ingezette koers. Des ondanks heeft de adviesraad een essentieel punt van zorg.

In de kern van deze notitie ligt de omslag van individuele voorziening Hulp bij het Huishouden naar een algemene voorziening, een omslag zo gunstig en voor de hand liggend, dat de vraag alleen nog lijkt waarom nu pas.

Niet langer een tijdrovend, kostbaar indicatietraject. Afgezien van tijdelijk 'een lichte entreetoets' in de eerste invoeringsjaren, gaat de 'klant achter het stuur' en wordt de gemeente 'bijrijder'.²

Overigens wel een bijrijder met volledig beheer van het navigatiesysteem. Simpele vragen, simpele antwoorden.

---

¹ Concept nota "Thuis in Tilburg", pagina 1, Inleiding 3^e alinea

² Concept nota "Thuis in Tilburg", pagina 5, hoofdstuk 3 gedachtepunt a

De Wmo Adviesraad spreekt met nadruk zijn zorg uit over deze voorstelling van de werkelijkheid. Het vaststellen van de compensatiebehoefte, in dit geval aan HBH, is naar de inschatting van kennisdragers van de prestatievelen Wmo een relatief complex vraagstuk.

1. Een drempelvrije toegang tot de voorziening, zoals u die beoogt (na het invoeringstraject) gaat voorbij aan de signaalwaarde van een indicatiegesprek. Een niet onomvangrijk deel van juist de kwetsbare burger met ouderdomsklachten, fysieke klachten en psychogeriatrische klachten/geestelijke beperkingen lijdt aan ontkenning van zorgbehoefte. De nota neemt daarmee als denkkader eenzijdig de mondige, assertieve burger als uitgangspunt.
2. De op het eerste gezicht zo sympathieke drempelvrije toegang draagt een risico in zich van overconsumptie. Parallellen daarvan hebben we in de voorbije jaren in zorg en kinderopvang voldoende gezien. De ervaring met het succes- en waardevolle WZSW, waarvan inbedding in de nieuwe voorziening Thuis in Tilburg door ons wordt gewaardeerd, is ons inziens hier niet afdoende³. De Wmo Adviesraad adviseert u dan ook het uitgangspunt dat alleen in de eerste invoeringsjaren bij aanvraag een kort gesprek plaats vindt te verlaten totdat meerjarige evaluatie daartoe ruimte biedt. De adviesraad wenst dit te benadrukken vanuit de zorg dat brede drempelvrije toegang een zodanig groot beslag legt op middelen dat juist gekort moet worden op voorzieningen voor de mensen met forse(re) beperkingen en meer intensieve zorgbehoefte.
3. De belangrijkste zorg van de Wmo Adviesraad met betrekking tot indicering betreft de huidige groep HBH2. Terecht merkt u op dat het hier gaat om de meest kwetsbare Tilburgers. Een groep waarvan 95% zowel geen regie kan voeren over het huishouden als over het alledaagse leven. Een groep waarvan u bij uitgangspunt formuleerde, die 'geen kind van de rekening mag worden' van de beleidsaanpassing. In essentie vervalt in uw voorstel het product Hulp bij Huishouden 2 en kan deze psychisch, verstandelijk of psychogeriatrische Tilburger niet meer dat product, maar wel drempelvrij het product TT (huidige HBH1) krijgen. Wel stofzuigen, maar geen ondersteuning/regie op structuur en leven. Procedureel betekent dit dat deze burger in de eerste invoeringsjaren bij de 'lichte toets' *komt*, daar wordt geïndiceerd voor doorgeleiding naar het keukentafelgesprek Loket Z, waar een Wmo-adviseur de ontbrekende regiefunctie zal proberen te borgen in het netwerk rond deze burger. Na opheffing van de 'lichte toets' zou een eigenstandige gang naar loket Z moeten leiden tot het actief zoeken van die regiefunctie door de cliënt. De Wmo Adviesraad is van mening dat hier, na een overigens gedegen analyse, in het ontwerp van oplossing meerdere open einden worden gelaten bij de meest kwetsbare cliënt en adviseert u daarom minstens enkele aanpassingen.
  - o Aangezien in de 'lichte toets' de enige waarborg ligt voor adequate doorgeleiding van de HBH2'er naar de methodiek van het keukentafelgesprek adviseren wij u deze toets daarop scherp in te stellen.
  - o Bij te lichte hulpverlening in deze groep burgers verdwijnt een deel daarvan gemakkelijk als 'ongeordend huishouden' naar de achtergrond tot plots zware, kostbare voorzieningen nodig zijn. Om die reden doet de Wmo Adviesraad u de aanbeveling te zoeken naar inbouw van een signaalfunctie met een mogelijkheid tot herindicatie. De 'signaleringsfunctie' of het 'wakend oog' voor juist de probleemgroepen ontbreekt in de nota. Te overwegen is deze op te dragen aan Loket Z of 18k.
  - o In uw voorstel wordt voor een deel van deze doelgroep (globale schatting 1/4e deel, namelijk de HBH2'er zonder netwerk-ondersteuning), de huidige hulp niet meer door één, maar door meerdere personen uitgeleverd. In die gevallen is handhaving van 'HBH2-model' hulp te verkiezen boven het verder versplinteren van zorg.

---

³ Concept nota "Thuis in Tilburg", pagina 11, gedachtebolletje 'Hamsteren'.

Eigen bijdrage-systeem

De adviesraad geeft u in overweging een 'plafond' aan eigen bijdragen op te nemen. Juist burgers in de multi-problem groep kunnen niet participeren zonder voorzieningen. In de actuele cumulatie van effecten van bezuinigingsmaatregelen en eigen bijdragen voor voorzieningen leidt dit bij de kwetsbare burgers tot volkomen ondoorzichtige stapeling van lasten. Een stapeling die zoals u weet voor een individuele burger substantieel verder kan gaan dan het gemiddelde aan koopkrachtmutaties 2012 (Nibud, 16 september 2011). In die context kan ook de minimale bijdrage van bijvoorbeeld 9 wekelijkse uren tegen een tarief van € 1,00 per uur een vernietigende aanslag zijn op budget en zelfredzaamheid.

De Wmo Adviesraad biedt u hiermee zijn advies op hoofdlijnen aan op uw beleidsvoornemen tot hervorming van de voorziening Hulp bij het Huishouden: "Thuis in Tilburg, Persoonlijke Dienstverlening aan Huis".

In afwachting van uw reactie,
met hartelijke groet,

Wmo Adviesraad Tilburg,
A.L.M.L. van der Bruggen, voorzitter